

REDACTOR
R. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
LAJ - JUDEȚUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
= INAPOIAZĂ. =

Unirea

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 120 Lei

Pe 6 luni . . . 60 Lei

Pe 3 luni . . . 30 Lei

Numărul 250 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Pentru restanțieri.

Intrând în a doua jumătate a anului, ne simțim îndemnați să rugăm pe toți abonenții noștri în restanță cu plata abonamentului, să binevoiască a ne trimite, cât mai fără întârziere, sumele cu cari ne datoresc, pentru ca și noi să ne putem împlini îndatoririle ce avem față de creditori.

Red. și Adm.

Mirenii din Alba-Iulia

— Un nou manifest de credință —

Cu toată supărarea fraților sibieni, cari cred că pot să numească puternicele manifestări de alipire și dragoste către biserică ale mirenilor noștri: Potemkiniade blăjene, dăm aici mai la vale un nou manifest al mirenilor noștri din cetatea Alba-Iulia. Este o nouă și grăitoare dovadă, că credincioșii bisericii noastre nu sunt »trestie băntă de vânt« ci stâlpi puternici ai credinței române, în fața cărora se vor risipi toate atacurile proselitiste ale fraților, cari rătăcind pe cărările înălțate ale Bizanțului pravoslavnic nu pot răsbate încă la lumina adevărului plin de viață vestit de Mântuitorul.

Pe lângă confirmarea acestui lucru, manifestele acestea mai au și o altă importanță: Prin ele se spulberă pentru totdeauna însinuarea rău-mcioasă, care până bine de curând se putea auzi mereu din tabăra ortodoxă, că afară de preoții crescuți prin seminarele latine, nimeni nu mai ține la biserică Romei papale.

Or, lucrurile stau puțin altfel, fiindcă iată, se spune și acest, cel mai nou, manifest:

In legătură cu propaganda ce se face pe tema ortodoxismului, mirenii români uniți din Alba-Iulia, ținem să declarăm sus și tare, în modul cel mai hotărât, că în punctul acesta suntem animați de aceleași sentimente și vederi cași frații din Târgu-Murăș, Satu-Mare și Sibiu, fixate în manifestele publicate în coloanele »Unirii« din acest an.

Peste 200 ani au trecut dela marelui act învârșit de smeritul episcop Atanasie Anghel — care și doarme somnul veșnic în preajma Măntuirii din Maierii Albei-Iulia —, dar pecețile acestui act sunt și azi tari și neatînse în sufletele noastre.

Suntem de credință, că în fața slavismului cutropitor, dorința fruntașilor mireni: Ștefan Rațiu și Nicolae Orbonaș din 1698, de a se uni cu Roma papală, este și trebuie să fie dorința supremă a fiecărui Român cu durere de neam și de viitorul țării.

Mărturisim credința urmașului St. Petru cu aceeași tărie de convingere, care a făcut pe martirii neamului, Horia, Cloșca și Crișan să sufere cele mai îngrozitoare chinuri aici în Alba-Iulia, unde s'a plămădit și înfăptuit idea Unirii religioase dela 1700, primul pas pentru unirea politică dela 1 Decembrie 1918.

Dragostea, care a călăuzit pe înaintașii noștri în săvârșirea celor mai cutezătoare fapte pentru binele neamului și a bisericii noastre, care, după mărturisirea unanimă a învățaților, poate sta mândră în fața istoriei, o avem și vom avea-o și noi cei de azi totdeauna, când interesele neamului și ale bisericii vor pretinde aceasta.

Precum am sperat și așteptat ziua învierii neamului la 1 Decembrie 1918 și am văzut încoronarea primului Rege al României întregite, tot așa de siguri suntem că va veni și ziua mult dorită, în care se va recunoaște dreptatea cauzei sfinte a bisericii noastre.

Înțelegem deci să rămânem uniți pentru vecie cu vechea biserică a Romei papale, mărturisindu-ne a fi mădulările acestei sfinte biserici, în sensul și spiritul manifestelor date de înaintașii noștri în săboarele ținute la Alba-Iulia, ziua de 7 Octombrie 1698 și 5 Septembrie 1700.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Alba-Iulia, la sărbătoarea sf. apostoli Petru și Pavel 1924.

Ștefan Căcovean, consilier la curtea de Apel, Dr. Ioan Colbasi, avocat, Ing. Ioan Erdelyi proprietar, Petru P. Roșca, consilier la oraș, Dr. Septimiu Velican, primprocuror, Dr. Gregoriu German, avocat, Semproniu Muntean, consilier la Curtea de Apel, Enea Zeflean, profesor la liceu, Dr. Ștefan Pop, avocat, Ilarie Căcovean, șef-perceptor, Octavian Chiorean, arhivar, Dr. Ioan Marciac, avocat, Dr. Nicolae Pop, consilier la Curtea de Apel, Dr. Nicolae Breaz, notar la Tribunal, Dr. Atanasie Mirza, avocat, Filon Muntean, subșef de percepție, Valer Dăianu, primconsilier la oraș, Leonte Oprea, profesor la liceu, Dr. Iuliu Cioba, medic veterinar primar, Andronic Muntean, judecător de ocol, Ioan Codrea, profesor la liceu, Ioan Pușcariu, secretarul soc. »Vinea«, Fleșeriu Partenie, șef de gară, Sabin Solomon, legător de cărți, Ioan Anghel, proprietar, Virgil Cucuiu, prof. la liceu, Ioan Pop, controlor financiar, Vasile Mucea croitor, Valer Mărginean, învățător la școala primară »A. Iancu«, Ioanichie Mărginean, funcționar de bancă.

Ministrul instrucțiunii despre școlile confesionale. Dintr'un interview acordat de d. Dr. Angelescu, ministrul instrucțiunii publice, ziarului elvețian »Zürcher Tagesanzeiger«, reținem următoarele declarații referitoare la învățământul confesional:

»Cât privește învățământul confesional, la toamnă ne vom înfățișa Camerei cu un proiect de lege.

»La alcătuirea acestei legi am fost călăuzit de următoarele considerații: interesul statului român și păstrarea și intensificarea bunelor raporturi cu bisericile.

»Ar fi lipsit de serioșitate, dacă, în loc de a propaga înțelegerea pașnică cu minoritățile, am lărgi prăpastia, nerespectând drepturile lor. Acest proiect de lege este de asemenea cât se poate de liberal.

»Sper, că bisericile vor fi, și ele, mulțumite»

Gândul ce se desface din aceste cuvinte, rostite pentru străinătate, este neasămănat mai împăciuitor decât acela care a inspirat ordonanțele referitoare la examenele dela sfârșitul anului școlar trecut, cari au trezit cele mai energice proteste din partea minorităților. Să sperăm deci că până la toamnă, când se va discuta legea învățământului particular, d. ministru va învăța să vorbească tot atât de frumos și pentru cei de acasă.

Și atunci e nădejde, că pe urma concesiunilor ce se vor face »pentru a nu se lărgi prăpastia nerespectând drepturile câștigate« din partea minorităților, se vor alege și bisericile noastre românești cu o mică dobândă.

Aceasta e, se vede, singura cale!

Două pilde.

—Valea Jiului pentru Institutul recunoștinței.—

Institutele de cultură ale Blajului nostru, ca și acelea din alte centre episcopice unite, sunt incontestabil ale întregii noastre biserici, în chip firesc ele servesc însă, mai deosebit interesele respectivelor eparhii cărora aparțin.

Aceasta va fi, de sigur, și situația noului »Institut al recunoștinței« și de aceea nu e mirare, dacă danile ce se fac în favorul lui, sunt în marea lor majoritate de pe teritoriul arhidiecezei. Preoți de inimă au știut să inițieze însă colecte mai însemnate și afară de acest teritoriu, dovedind o superioară înțelegere a rostului mai deosebit pe care îl au școlile Blajului. Dintre aceștia remarcăm de astădată pe doi preoți din Valea Jiului (eparhia Lugojului), pdr. Dr. Romulus Miocu din Petroșeni și pdr. Virgil Pop din Lonea, ale căror colecte le dăm aici în întregime, pentru a servi ca pildă și altora.

I.

Din scrisoarea pdr. Dr. Romulus Miocu.

Inalt Preasfințite,

Nu am avut fericirea să fiu elev al Blajului. Imprejurarea aceasta nu a putut împiedeca însă pe subsemnatul de-a iniția o colecție între credincioșii mei pentru ajutorarea școlilor din Blaj.

Rezultatul colecției este cea mai vie dovadă, că vrednicii credincioși ai eparhiei Petroșeni au înțeles, că școlile Blajului trebuie să rămână și în viitor ceea ce au fost în trecut: mândria și podoaba bisericii noastre.

Am colectat cu totul 35,000 Lei... și anume:

Emil Pop, mare comerciant	10,000
»Petroșeni« soc. an. pentru cărbuni	5,000
Dr. Coloman Fülöp director	2,000
Eduard Macoi măcelar	2,000
»Cassa de păstrare« soc. pe acții	2,000
Biserica gr. catolică	1,000
»Fiul cultural« soc. an.	1,000
»Uzina electrică« soc. pe acții	1,000
Dr. Romulus Miocu par. prot. on.	1,000
Ing. Tiberiu Timoc dir. de mine	1,000
Dr. Enea Giurescu, profesor	1,000
Nicolae Oprea primnotar,	1,000

Gheorghe Drăgănescu, perceptor controlor	1,000
Teodor Muntean, tipograf	1,000
Ioan Niciu, profesor	500
Vasile Nițariu, profesor	500
Mihail Bodin, profesor	500
Ioan Zepa, subvizitor	500
Dr. Emil Boeriu, avocat	500
Alexandru Elecheș, contabil	500
Ludovic Kalath, șef de uzină	500
Ing. Matei Bălănescu, subdir. de mine	300
Petru Turcu, director școlar	200
Mihail Mesko, restaurator	200

Câte 100 Lei au dat: Dănilă Mihujiu măestrul minier; Ambruș Lucaciu, măestrul minier, Petru Onea, măestrul minier și Ioan Rusu, minier.

Câte 50 Lei au dat: Ioan Ghenia, Ștefan Gruber, Vasile Rădulescu, Nicolae Câmpian, și Ioșif Paier, mineri.

Câte 30 Lei au dat: Emilian Almășan, Ioan Szilágyi, Bela Kalath, Pavel Sălăjan, mineri și Maximilian Hoffmann dir.

II.

Scrisoarea pâr. Virgil Pop din Lonea.

Inalt Preasfințite Părinte,

Funcționarii și muncitorii dela minele de cărbuni ale Statului din Lonea, deși avizați ei înșiși de-a cerși milă prin țară, pentru zidirea bisericii proprii, grăbesc a concurge cu obolul lor modest la temelie „Institutului Recunoștinței”, la refacerea școlilor Blajului, care, precum în trecut, va fi și în viitor cetățuia idealismului neînfrânt, a creștinismului profund și a naționalismului celui mai înfocat.

Modesta sumă de 11,025 Lei subscrisă de acești funcționari și muncitori mineri, veniți aici din toate plaiurile Ardealului, Vă prestează I. Preasfințite Părinte, dovada că Blajul trăește și va trăi veșnic în sufletele noastre, stăpânind și povătuindu-ne în ceasuri grele; acel Blaj spre care cu mândrie și admirație privesc toți fiii bisericii și ai neamului.

Primiți, I. Preasfințite, scl.

Lista de subscripție este aceasta:

Valer Pop, notar cercual	2000
Virgil Pop, preot	1000
Eugen Cigărean, funcționar, primcurator	1000
Ștefan Tomuța	1000

Dumitru Pop,	1000
Preot Vasile Câmpian, funcționar	1000
Ioșif Moldovan,	1000
Ioan Dușa,	500
Aurel Nanu director școlar	300
N. Gavrilescu dir. adm.	200
Dumitru Dan, profesor Galați	1,000

Câte 100 Lei au dat: Ing. Onciu, E. Irimie, St. Dula, I. Francisc, Fl. Cioplea, Ioan Oprișă, Pr. Cor. Drăgan, funcționari, I. Prata, Gh. Gunar, Gh. Fetco, Tr. Badeu, și Al. Inovan, muncitori.

Lei 60: P. Corșeu; *Lei 55:* P. Mogoșan.

Câte 50 Lei au dat: S. Florea, Gr. Belean, T. Briscan, V. Ardelean, A. Morar, V. Pol, S. Pol, A. Bereș, I. Manea, V. Cizmaș și T. Pol, muncitori.

Câte 20 Lei au dat: G. Lazar, M. Oros, V. Lazar, Florica Cristea și I. Mărginean, muncitori.

Lei 10: A. Copetin, muncitor.

III.

Alte contribuiri.

Simion Gocan, (colectă) Oradea mare	10,980
Dr. Ioan Bălan, can. deputat (II of.) Blaj	10,000
Primăria orașului Lugoj	5,000
Dr. Iustin Pop, avocat Deva	5,000
Emil Tatar, adm. prot. int. Band	5,000
Maxim Pop, preot Mădărașul de c.	5,000
Melinte Pop, Oroiuul săcuiesc	5,000
Mihai P. Lupu, preot Șincai	5,000
Aurelia Dr. Dan, Mociu	5,000
Auxențiu Mureșan, prot. Imbuz	3,500
Dr. Alexiu Bogdan (Colectă)	3,200
Dr. Enea Muntean, magistrat, Cluj	2,500
Aurel Hărșan, preot Cenade (II ofertă)	2,000
Ștefan Boroș, preot Sântioana	2,000
Simion Sârcea, primpretor Reghin sat	1,500
Iustin Hossu, insp. agronom Blaj	1,000
Corpul prof. al școlii norm. Gherla	1,000
Ing. Cornel Horșia, Timișoara	1,000
Iacob Triș, dir. de bancă Turda	1,000
Septimiu S. Ionaș, preot Totești	1,000
Alexandru Maxim, preot Jugăstreni	1,000

Câte 1000 Lei au mai semnat și toți preoții din protopopiatul Arpașului.

Din eparhia Lugojului.

— Vizitația canonică a Preasfinției Sale episcopului Dr. Alexandru Nicolescu. —

Conform programului publicat în aceste coloane, pâr. episcop Alexandru al Lugojului a făcut vizitația canonică în districtul protopopesc al Jiului, cu care ocaziune a sfințit și biserici.

Vizitația s'a început la 30 Iunie în parohia Galaț, unde Preasfințitul a vorbit despre adevărata fericire. S'au vizitat apoi parohiile Pui, Riubărbat, Uric, Hobița, Valea Iupului, Lăvadia de câmp și de coastă, Ponor, Ohaba-Ponorului, Barul mare și mic, Petros, Crivadia, Merișor și Bănița. La 6 Iulie s'a săvârșit sfințirea frumoasei biserici din filia Aninoasa ridicată din daniile credincioșilor și mai ales a Societății miniere „Petroșani”. Tot cu ajutorul numitei societăți s'a reparat biserica din Băbănenii de jos, sfințită în 7 Iulie la sărbătoarea nașterii sf. Ioan Botezătorul.

Cu sfințirea acestei biserici s'a terminat prima parte a vizitației canonice. P. S. Sa a fost primit cu cea mai mare dragoste din partea tuturor. La Pui, unde s'a dat jos de pe tren venind dela Lugoj, P. S. Sa a fost întâmpinat de o mulțime de popor, de aproape întreg clerul districtual în frunte cu protopopul Nicolae Zugrav. În toate satele i-s'a făcut cea mai caldă primire, prezentându-se poporul în număr foarte mare, deși era timpul lucrului. Nici nu vor regreta că au grăbit întru întâmpinarea Părintelui lor sufletesc, căci multe și frumoase învățături au putut auzi din rostul lui apostolic. Deși căldura anotimpului era mare și câteodată aproape insuportabilă, mai mare căldură au produs cuvintele Preasfințitului în inimile celor ce au avut norocirea să-l asculte. Suntem siguri, că amintirea zilelor acestora nu va pieri nicicând din sufletul acestor credincioși.

Cu deosebit fast s'a consacrat biserica din Aninoasa. Ezidită acum, provăzută cu toate cele de lipsă, frumos pictată. Părintele Ioan Traian, adm. acestei filii, merită toată lauda, pentru ostenele ce și-a dat, cu scopul de-a ridica

Foia „Unirii”

Chestiuni de limbă.

Înainte cu doi ani, venind în contact cu un distins profesor ardelean, aplicat atunci în un post înalt la resortul de culte din Cluj și încingându-se discuție pe temă limbistică, D-sa ni-a sfătuit și îndemnat ca noi Ardelenii să ne silim a învăța limba fraților din vechiul regat, care este frumoasă, ca un izvor de munte cristalin, pecând a noastră e anevoioasă, greoaie și morocănoasă.

— Recunosc bucuros — i-am reflectat eu —, că cei din vechiul regat se exprimă mai ușor și mai sprinten decât noi și recunosc superioritatea limbii lor față de a noastră, deoarece ei au avut norocul să se desvoalte liber și în condiții neasemănat mai prielnice decât noi, cari am avut să ne luptăm deodată cu mai multe limbi.

Nu pot să recunosc însă, că tot ce vine din vechiul regat e necondiționat mai bun și tot ce se află la noi e inferior și discutabil.

Și părerea aceasta razimă pe faptul, că în timpul din urmă frații de dincolo au introdus în limbă inovații, la baza cărora nu găsim nici un rost, așa că e de mirat că și oamenii dela noi, competenți în materie de limbă, le-au primit și le folosesc, fără a-și da seama ce fac.

Iată câteva exemple, la întâmplare:

1. În loc de *ocaziune* s'a introdus și se folosește, aproape pe întreagă linia, cuvântul *prilej*.

În Ardeal prilejul în gura poporului înseamnă nenorocire. Țăranul dela munte, dacă s'a întâmplat să i-se surupe, cum zice el, o vită la pășunatul de peste vară, ori să i-o strivească vre-o fiară sălbatică, zice că i s'a prilejit o vită în munte.

Tot țăranul dela țară zice, că nu este bine a lucra în serbătoarea legată Ilie proroc și în serbătorile nelegate Foca și Mărina, deoarece sunt sărbători cu prilej.

Scriitorul Ion Adam din Moldova încă folosește prilejul ca nenorocire. Și e verosimil, că așa se folosește și în celelalte provincii, dar și dacă n'ar fi așa, cei chemați să formeze limba, profesori, jurnaliști, scriitori, tot nu fac bine, că introduc în limbă o expresiune, care în jumătate România întregită are o însemnare binestabilită și cu totul contrară la ceea ce vreau să exprime prin cea nouă.

Ori doară ne place prilejul, pentru că-i mai puțin românesc, decât ocaziunea?

Aș înțelege încă, dacă s'ar zice: Din prilejul morții cutărui bărbat însemnat, ori din prilejul luptei sângeroase dela Mărășești, etc. dar să zici: Din prilejul frumoasei serbări jubilară, din prilejul cununiei Altei Sale, din prilejul înfăptuirii idealului național, e cași plânsul la cununie și răsul la înmormântări.

Dacă noul curent cere, să scriem cum vorbește poporul, atunci pentru ce zicem una și facem alta?

2. La noi în Ardeal, dar și în celelalte provincii, avem pentru operațiunea de hrănire numirile: *Dejun, prânz, ujină și cină*.

Frații din vechiul regat, cu indeletniciri intelectuale, le înlocuiesc aproape pe toate cu numirea de *masă*. Ei iau masa la dejun, la amiază, la cină. Te cercetează înainte de masă, se culcă după masă. Oricare minoritar, care voește să arete, că el știe românește, folosește cu predilecție această inovație.

Oare este ea la loc? Numirile, ce le avem, nu sunt ele bune și potrivite? Nu sunt ele românești?

Dar ciudățenia acestei inovații iese și mai lămurit la iveală, dacă ne-am încerca să botezăm sala pentru mâncare cu numiri derivate dela *masă*. În loc de prânzitor, refector ori sufragerie am trebui să zicem atunci sală de masă, ori masator, ori te miri ce altă absurditate.

Vedeți dară ce inovație limbistică minunată!

3. În limba românească avem gen masculin, feminin și neutru. Avem declinații, conjugării și comparații și avem o întreagă serie de reguli binestabilite, cărora trebuie să se supună toate părțile constitutive ale limbii noastre.

Intellectualii din vechiul regat au făcut de lungă vreme excepție forțată cu adiectivul *nov*.

Acesta are la plural numai gen masculin. La dânsii sunt noi și pantaloni și cismele și cărăle. La dânsii nu mai apar foi sau publicații, în cari să nu obvină această greșală.

Și nu-și bate nime capul că nu-i bine așa. Și a trecut această greșală și în Ardeal și profesori de liceu și universitate, precum și alți intelectuali vorbesc și scriu fără nici un scrupul, folosindu-se tot de aceste forme *noi*.

Domnului un locaș ca un giuvaer. După consacrare au fost recepții, iar societatea a dat un banchet mare, la care s'au ținut mai multe tinerii. Entuziasmat de frumoasele cuvinte ale Preasfințitului, dl. Kluger, care a făcut mult pentru împodobirea internului sf. biserici, a mai făcut o fundație de 10,000 Lei în favorul bisericii din Aninoasa.

* * *

La 9 Iulie P. S. Sa, după o excursie la Târgu-Jiu, și după câteva vizite făcute în Petroșeni și-a început a doua parte a vizitației canonice în parohiile de pe Jiul românesc superior: Bărbăteni, Uricani, Câmpuluineag, de unde reîntorcându-se, la sărbătoarea ss. Petru și Pavel a sfințit *biserica din Paroșeni*, iar în Duminică următoare *biserica din Vulcan*. Afară de Bărbăteni, în toate parohiile s'au celebrat liturgiile pontificale împreună cu cuvântări sacre, ascultate cu cea mai mare evlavie din partea credincioșilor, cari pretutindeni au primit cu multă căldură și însuflețire pe Arhiepiscopul lor iubit.

Bisericile sfințite nu sunt din nou zidite ci numai reparate, dar fundamental. Decorațiile cu motive românești sunt de toată frumusețea. Păcat că pictura dlui Cabadaieff e executată la pripă și astfel lasă mult de dorit. De altminterlea aceste 2 biserici împreună cu cele din Aninoasa și Petroșeni sunt cele mai frumoase biserici din dieceză. La amândouă sfințirile a fost lume multă, încât aproape nu mai încăpeau în biserică.

În Vulcan societatea minieră „Petroșani” a dat un mare banchet, la care au luat parte 120 persoane. Societatea a fost reprezentată prin dlul N. Teodorescu, directorul ei general, dl Bujoiu, și alți mulți oficanți ai ei. S'a toastat pentru Majestatea Sa Regele și Societate din partea Preasfințitului, iar dl Teodorescu pentru Ilustritatea Sa. De tot slabă impresie a făcut însă preotul gr.-ort. carele a amestecat și unirea bisericilor. Lumea serioasă era în curat că o chestie atât de minunțioasă nu se poate rezolva cu ocazia unui banchet.

Duminică și Luni P. S. Sa a făcut mai multe vizite pe la autorități, la conducătorii societății și pe la credincioșii de toată categoria.

După terminarea vizitației canonice și a sfințirii bisericilor, P. S. Sa. ca mare iubitor al naturii, avea de gând să facă o excursie la muntele Retezatu. În urma unor întâmplări, cari numai cinste nu fac celor ce le-au pus la cale și despre care va mai fi vorba în coloanele acestui ziar, a trebuit să renunțe la planul acesta. În schimb s'au făcut 2 excursii mai mici una pe pasul Vulcanului, alta în jurul Merișorilor.

În 17 Iulie P. S. Sa s'a reîntors întreg și sănătos la reședință, conștiu că a îndeplinit o adevărată apostolie și lăsând pretutindeni impresia adevăratului păstor sufletesc, modelat după marele păstor, care e blândul Isus.

Correspondent.

Revistă bisericească.

Cu toate opiniile absolut neînțelese ale bisericii ortodoxe de-a zădărnici *încheierea concordatului*, se pare că tratativele merg bine, fiindcă d. ministru al cultelor a declarat de curând următoarele: „Avem toată speranța că textul definitiv al concordatului va fi încheiat după înapoierea dlui Păclisanu la Roma, când se va putea spune, că au fost apărute atât interesele bisericii catolice din România, cât și dreptul de control al statului nostru asupra unei instituții care funcționează pe teritoriul său. Guvernul apreciind necesitatea (!) concordatului, a făcut toate înlesnirile pentru încheierea lui”.

În legătură cu *abdicarea arhiepiscopului latin din București*, Mgr. Netzhammer, ziarul „Albina” publică următoarele amănunte: Mons. Netzhammer a părăsit Marția trecută Capitala ducându-se în Elveția. Înainte de plecare a adresat clerului și credincioșilor săi o pastorală, prin care își exprimă părerea de rău de a trebui să părăsească eparhia după 19 ani de păstorire, însă nu mai simte forțele necesare pentru a rămâne stăpân al dificultăților viitoare și că trebuie înlocuit printr'un om nou în aceste vremuri noi. I. P. S. Sa își ia rămas bun dela copiii pe cari i-a iubit atât și a căror

carte, până și dintre cei mai de seamă, folosesc pe *dublu*, dar pentru aceea nu zic *dublicitate*, cum ar trebui să zică dacă ar fi consecvenți.

5. Până eri, alaltăeri, vorbele a ținea, a obține, a susține, a deține, a întreține, cu accentul pe silaba ultimă, țineau de conjugăția a doua.

Nu pot pricepe prin ce farmec au ajuns aceste verbe, ca să se pronunțe azi cu accentul pe silaba penultimă: a ține, a obține, a susține, a deține, a întreține — pe care cale trebuie să le încadrăm între verbele de conjugăția a treia.

Tare mi-ar plăcea să văd și motivarea acestei inovații curioase! —

Toate aceste inovații și atâtea altele sunt introduse în limba noastră fără trebuință, fără rost și fără îndreptățire. Ele s'au introdus numai prin un fel de capriț ușuratic și prin felul nostru de a imita orice, fie bun, fie rău și cu deosebire ce e rău. O oaie sare'n vale și celelalte după ea!

Ori admitem limbă cultă și atunci trebuie să ținem seamă de evoluția ei și de gradul de progres științific, la care a ajuns, ori nu admitem și atunci poate scrie fiecare cum îl taie capul.

Bărbații competenți în chestii de limbă, sunt chemați a se pronunța asupra acestor inovații.

de G. Curtianu.

instruire și educare a fost pentru dânsul un obiect de cea mai mare sollicitudine. Mulțumește României ospitaliere și Suveranului, amintește mai ales Dobrogea care l-a atras prin numeroasele urme creștine. Însfârșit I. P. S. mulțumește clerului care l-a ajutat și termină, împărțind tuturor binecuvântarea sa arhierască.

Gazetele anunță, că *viitorul sinod al bisericilor ortodoxe*, care coincide cu aniversarea a 1600 ani dela primul Sinod ecumenic, se va ține în 1925 la sărbătoarea Cincizecimei (Rusalii) în Ierusalim. Patriarhatul de Constantinopol a și trimis invitații în acest sens bisericilor ortodoxe, lămurind totodată împrejurările în care se ține acest sinod și de ce s'a preferit Ierusalimul.

Cu prilejul unei vizitații canonice făcute de neodihnitul mitropolit al Sibiiului, în regiunea Geoagiului de jos, s'au petrecut în comunele Cib și Poiana *adevărâte banditisme neunitate*, asupra cărora sperăm să putem orienta în curând pe cititorii noștri cu amănunte, cari pun într'o lumină foarte stranie creștinătatea celor-ce le-au înscenat.

Știri mărunte.

Personale. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe păr. *Iustin Nașcu* de paroh la Chirileu, iar pe păr. *Alexandru Nossă* de paroh la Cuzăplac.

— Dela Sibiu ni-se anunță, că prietinel nostru și unul dintre cei mai agili credincioși ai bisericii noastre, d. *Dr. Victor Mărgineanu*, împotriva căruia se pornise o adevărată goană, a fost reîntegrat de curând în postul său de inspector general al Ocrotirilor sociale, (Ministerul muncii), din partea Curții de Casație și Justiție dela București, care declară ilegal Decretul regal Nr. 6314—924. din 31 Dec. 1923, prin care recurentul a fost îndepărtat din serviciu prin înlocuire pe ziua de 10 Decembrie 1923 și invită Ministerul Muncii, Cooperăției și Asigurărilor sociale, să desființeze actul atăcat reîntegrând pe recurent în postul ce l-a avut. Ne bucurăm din inimă de acest rezultat, rugând pe d. Mărgineanu să continue a munci pentru biserică noastră și pe viitor cu aceeași dragoste pe care a avut-o în trecut.

Dela administrația financiară din Aiud se reacearcă toți posesorii libretelor de economii (depozite, datorii, creante) emise de către instituttele financiare ale fostei Ungarii, precum și deținătorii de scrisori hipotecare, obligațiuni comunale, obligațiuni ale sindicatelor de apă, îmbunătățirea solului și a comunelor viticole emise de instituttele ungurești, să depună cât mai curând la aceea Administrație financiară (Palatul Adm. fin. etajul II Nr. 36) o declarație, în care să se arete datele necesare pentru a se putea valida interesele cetățenilor români față de statul maghiar. Amănuntele referitoare la compunerea acestor declarații, pe cari nu le putem da din lipsă de spațiu, se pot afla din Avizurile Nr. 7393 și 7394—1924 ale numitei Administrații financiare. Aici amintim doar atât, că cei ce nu vor căuta să-și aranjeze lucrurile acum, pierd definitiv, fără posibilitatea nici unei reveniri, dreptul de a mai beneficia de dispozițiile convențiunii încheiate cu Ungaria asupra acestor valori.

Locale. Duminică viitoare, a șaptea după sf. Rusalii, va *predica* în catedrală păr. *Iosif Pop*, profesor la liceul de băieți.

— Cu multă bucurie încreștăm că lucrările pentru *aprovizionarea Blajului cu apă* înaintează. Bazenu din „Hulă” se va alimenta pe viitor din

Mi-ar plăcea să văd motivarea acestei inovații!

4. Sunt aproape două veacuri, de când literaturii, cronicarii și istoricii noștri au ajuns prin o muncă intensivă și prin strădanie fără păreche să stabilească în mod indiscutabil, că poporul român este de neam latin și că limba noastră se trage dela limba latină rustică, de unde urmează și afinitatea și marea apropiere a limbei noastre de limba italiană.

Frații noștri din vechiul regat cu situații favorite au avut totdeauna preocupări cu privire la limbă, determinate de influențele popoarelor, cu cari au avut contact, mai ales slavone și grecești. În timpurile din urmă au început preocupările pentru limba franceză.

N'avem nimic împotriva, ba chiar dorim, ca Români cât mai mulți să învețe, să știe și vorbească limba franceză, dar acest fapt nu îndreptățește pe nime, să distrugă ce s'a stabilit deja prin o muncă de aproape două veacuri și să dea drept, ca în limba maternă română, care are azi o literatură și are instituții de cultură și academie de științe, să înlocuiască expresiuni bine definite cu inovații modelate după felul limbii predilecte străine.

Pe această cale aflăm introdusă în limba noastră, în scris și în vorbă, expresiunea *dublu*.

Și nu înțelegem rostul acestei inovații, când tot avem pe *duplu* și avem *duplicitate*, contra cărora nu putem avea nici o observație și nu înțelegem, când vedem, că bărbați cu

câteva izvoare nouă a căror apă va fi, afirmative, suficientă pentru o întreagă serie de cișmele ridicate la distanțe potrivite. Dându-și seama de importanța acestor lucrări pentru viitoarea gospodărie a Blajului, toată lumea așteaptă ca ele să fie terminate cât mai îngrabă și cât mai bine, dorind să-și arate nedumerirea, ca nu cumva înmulțindu-se prea mult cișmelele să ne trezim eventual, că nu mai este apă suficientă nici acolo unde se găsea până acum.

— Când se tipăresc aceste șire, *Ateneul popular din Iași* este oaspele Blajului nostru. Sosiți dela Alba-Iulia evenimentelor istorice mai recente (proclamarea unirii, încoronarea, ș. a.) cei 500 de vizitatori ieșeni vor sta la noi sub impresia unor evenimente neasămănat mai vechi dar inspirate de același suflet românesc, care ne-a hărăzit bucuria deplinei noastre unități naționale. »Piatra Libertății« este incontestabil simbolul acestui suflet și peregrinajul iubiților noștri oaspeți la această »Piatră«, dovedește că ei știu unde este a se căuta pulsul de viață al Blajului nostru.

— Dumineca trecută s'au urmat conferințele culturale aranjate de despărțământul »Astrei« în comunele Ohaba, Biseni, (dd. Al. Lupeanu și Aug. Popa), Șona și Spini (Valeriu Suci, Iuliu Maior și Dr. Cor. Suci), răspândind pretutindeni înțelegere și dragoste pentru marea problemă culturală a neamului nostru.

† **Păr. Victor Poruțu**, fostul protopop al Orăștiei (eparhia Lugojului), s'a stins la 12 Iulie în anul 63 al etății. A fost unul din cei mai bine văzuți preoți ai eparhiei noastre misionare din Banat. Il deplâng număratoarele rudenii. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii“.

Dr. B. Gherla. Am primit raportul, dar publicându-se și în alte trei gazete, așteptăm până vom primi și sfârșitul, dela Bixad, pentru a ne ocupa atunci, în rezumat, de întreg restul vizitației.

P. Cluj. Mulțumim pentru cuvintele de îmbărbătare ce ne-ați trimis. Documentul calendaristic al sf. Sinod merită într'adevăr să ne mai ocupăm de el, fiindcă de mult nu s'a mai văzut o capodopera atât de minunată a mentalității »bizantine«, care stăpânește cercurile conducătoare ale ortodoxismului nostru. Pe temeiul indicațiilor cuprinse în el (500 milioane pagubă pe toată ziua de sârbătoare dublă) s'ar putea face și un concept foarte interesant asupra pagubelor imense cauzate țării și neamului de pe urma încăpăținării ortodoxe de-a se opune adevărului.

B. Arad. Am citit și noi răspunsul nimerit, pe care-l dă »Albina« neastâmpăratului protosinodal dela Dvoastră, vrednicul ucenic al marelui său patron dela Sibiu. Scormonite mereu aceste lucruri, vor liniști poate cu timpul pe acești domni, cari vor trebui să înțeleagă în sfârșit că biserica ortodoxă nu poate susține sub raportul naționalității o paralelă cu biserica noastră. În numărul viitor poate să găsim și noi spațiul necesar pentru a reproduce punerea la punct a »Albinei«.

A. Năsăud. Primit. Va urma. — Chestiunea tipăririi suferă ceva amânare neavând hârtia la timp. Cu toate acestea săptămâna viitoare se va începe și în 2—3 săptămâni cel mult poate fi gata. Atârnă bineînțeleș și dela chestia corecturilor, care ar fi bine să se poată aranja cumva mai expeditiv.

Dr. F. Lugoj. Mulțumim pentru cele trimise și așteptăm raportul promis cât mai fără întârziere, pentru a-l putea utiliza chiar în numărul proxim.

L. Aiton. Avizul primit. Visita se va face curând.

Internatul Vancean de fete. — Blaj.

Concurs de primire.

1. Pe anul școlar 1924/25 se primesc în acest internat numai eleve ordinare ale liceului de fete.

2. Taxa de întreținere pe anul școlar 1924/5 este de 7500 Lei. Din aceasta 2500 se va plăti la începutul anului școlar, 2500 la 1 Dec. iar 2500 la 1 Aprilie. Cu taxă redusă vor fi primite câteva fete de preoți și învățători săraci, la cerere motivată.

3. Taxa de instalare pentru acelea, cari anul trecut n'au fost elevele acestui internat, face 300 Lei, iar pentru celelalte 150 Lei, cari

sume se plătesc întregi la începutul anului școlar.

4. Tot la începutul anului școlar se va încasa de fiecare elevă câte o taxă de 150 Lei pentru folosirea mobilelor.

5. Fiecare elevă trebuie să aducă cu sine — fiind altfel refuzată la primire — următoarele: (trei) 3 haine de purtat și una vântată de lână, 2 șorțuri negre de clot cu mâneci, 2 șorțuri pentru bucătărie, 1 șal de lână, 2 năfrâmi, 1 palton bun de iarnă și o manta de toamnă și primăvară din cât se poate culoare înebisă, 2—3 perechi de încălțăminte bune, păpuși de odaie, 6 păr. ciorapi, 6 cămăși de zi, 4 de noapte, 6 batiste, 3 fuste și 1 jupon, 6 p. pantalonași, 4 ștergere de față, 4 ștergătoare de lighean, 4 servete și 2 ștergere pentru bucătărie, tacâmuri, 1 lighean, 1 păhar, ulcică de tinichea, perie de haine, de încălțăminte și de dinți, piepteni, 1 saltea de paie, 2 cearceafuri de pus pe saltea, 1 plapomă și 2 fețe de plapomă, 2 perini și 4 fețe de perină, 1 țol și acoperitoare de pat albă de giolgiu 160×140 cm. Pe toate rufele și hainele să se coase cu arniciu roșu numele întreg al elevei. *E cu totul interzis orice ar arda înclinare spre lux (bijuterii haine etc.). E obligator pentru fiecare elevă uniformă constătătoare din bluză albă matros și fustă vântată plisată.*

6. Cererile de primire se adresează Prea-veneratului Consistor, până la 12 August alăturându-se la ele: Extras de botez, certificat școlar, certificat medical și plic adresat pentru răspuns. Blaj, la 24 Iulie 1924.

Diracțiunea.

Domnii clienți

cari au restanță de plată sunt rugați să binevoiască a achita până în 10 August a. c.

Kampf croitor.

(34) 1—2

Nr. 1694—924.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică, că baza ordinului Ministerului de Răsboi Secția III Pensii Nr. 12417—924 cererilor pentru validitatea drepturilor la pensie orfanilor din războiu sunt a se înainta Cercului de Recrutare până la 1 Oct. 1924, căci după data aceasta nu se mai primi nici o cerere. La cerere să se anexeze următoarele documente:

1. Extras după actul de deces al tătului.
2. Extras după actul de căsătorie al părinților.
3. Extras după actul de deces al mamei.
4. » » » » nașterii al orfanilor.
5. Copie după jurnalul de tutelă del Sedria orfanală (Decret de tutore).

Blaj, la 22 Iulie 1924.

Alexandru Pop Păcurariu,
notar.

Doamnelor

Fața frumoasă, grumazii, umerii și brațele albe precum și mâinile delicate se pot obține singure

cu ajutorul alifiei patentate:

Crema Floarea Reginei - Dr. Biró

Săpunul Floarea Reginei mărește efectul

Depozitul principal: Farmacia Dr. BIRO — Cluj

Se poate avea în toate farmaciile și drogueriile.

Preoțime!

Nou Apărut!

Predici la morți

de I. MARGA, protopop

1 expl. 35 lei, plus porto.

Se află la Librăria Anca. Cluj.

(33) 5—10

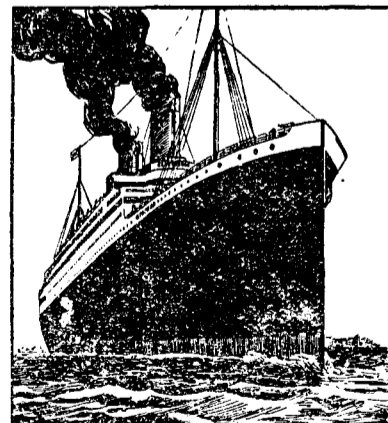
THE ROYAL MAIL LINE — LONDRA

— PACIFIC LINE — LIVERPOOL —

Se poate călători sistematic cu vapoare de primul rang

Din porturile:
Hamburg
Southampton
Cherbourg
Liverpool
La Rochelle-
Palice

Spre:
Amer. de nord
Canada
Brazilia
Argentina
Cuba, Peru,
Chile, Mexico

Are cabine închise cu 2—4—6 paturi. Provizie și serviciu de prima calitate.

Pentru bilete să ne adresăm agenției principale:

„COMPANIA TRANZIT“

București, Calea Griviței 153, pre cum și filialelor ei:

Tranzit Timișoara, Hotel Coroana

Tranzit Arad, str. Colonel Paulian 11.

(81) 39—50

Lloyd 1924